

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. XIV. Vtrùm ad Theologum spectet, probare sua principia, &
argumenta contra fidem solvere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

V. Loci unde naturalia Theologia principia desumuntur.

Loci verò seu fontes, ex quibus naturalia principia Theologiae promuntur, sunt primò ipsa Ratio naturalis, unde principia naturalia certa pro conclusionibus Theologicis certis proveniunt, & probabilia pro probabilibus. Loci præterea pro naturalibus Theologiae principis sunt Philosophorum & Jurisconsultorum dicta, scriptorum prophanorum, humanæ historiæ auctoritas, & id genus alia, ex quibus argumenta tantum probabilia, aut ad summam moraliter certa, deducuntur.

VI. Sacra Scriptura sensus ad divini Verbi interpretationem pertinet.

Circa Sacrae Scripturae sensum, quamvis nonnullos ex Theologis de eo hic disputare videam, omnes tamen fatentur, rem hanc non ad Theologum, sed ad Sacrae Scripturae interpretem spectare; unde & multi Theologorum eam penitus omittunt: quare nec diutius ei inherendum censeo, sed quædam obiter solum attingenda.

VII. Varii sacra Scripturae sensus.

In primis itaque quemcumque sensum ferat locus aliquis Scripturae, sive literalem proprium aut improprium, figuratum scilicet ac metaphoricum, sive spirituales, quem in Tropologicum, qui ad mores spectat, Allegoricum qui ad militantis, & Anagogicum qui ad triumphantis Ecclesiae statum pertinet, dividunt plerumque auctores cum S. Thoma hic, q. 1. ar. 10. Corpore: imò si locus aliquis duos habeat sensus literales, ut Psalmo 2. v. 7. *Filius meus es tu: & Isaac* 53. v. 8. *Generationem ejus quis enarrabit*; quod & de aeternâ & temporali Christi generatione literaliter exponi solet: quemcumque, inquam, ex hisce sensibus ferat locus aliquis Scripturae, qua certitudine constat hunc esse illius loci sensum, eadem usurpari in argumentationibus potest, atque in discursu Theologico pro præmissâ assumi. Hoc pro instituto nostro sufficit: qui plura de variis sacrae Scripturae sensibus cupit, legat Valentiam hic d. 1. q. 1. punc. 5. §. 3. Vasquez hic, d. 13. 14. 15. 16. 17. & 18. Tannerum hic, d. 1. q. 5. dub. 2. Arriagam hic, d. 1. l. 6. quæ etiam subtilissimè tractat Salmeron To. 1. Prolegomeno 7. 8. 9. 10. 11. & duodecimo.

Duo nonnumquam sensus ejusdem loci Scripturae sensus.

SECTIO DECIMA-QUARTA.

Utrum ad Theologum spectet, probare sua principia, & argumenta contra fidem solvere.

I. Principia Theologiae duplicia.

Quoad primam, recolendum quod jam sæpius dictum est, præmissas Conclusionis propriè Theologiae esse duplicis generis; actus scilicet Fidei divinæ, & principia naturalia evidentiæ: de prioribus tantum procedit præfens quæstio: probare enim principia naturalia non spectat ad Theologum, sed ea ab aliis scientiis accipit.

II. S. Thomas quæst. 1. a. 3. Corpore.

Quantum ergo ad actus Fidei, qui præcipua sunt conclusionum Theologicarum principia, S. Thomas negat ad Theologum spectare ut illos probet, sed tanquam res revelatas accipit, suorumque inde discursus conficit. Ad quam quoque rem Salvianus, *Humana*, inquit, *dicta argumentis & testimoniis egent, Dei autem sermo, ipse sibi testis est; quia necesse est, quicquid incorrupta veritas loquitur, incorruptum sit testimonium Veritatis.*

III. Ostenditur posse Theologum sua principia directe probare.

Hæc quidem ostendunt, non esse necessarium ut Theologus principia sua, seu actus Fidei probet; quod & nihil aliud vult S. Thomas proximè citatus, non tamen videtur negari posse, quin etiam directè, hoc scilicet aut simili discursu id præstare possit: *Quicquid Deus dicit, est verum: Deus dicit, R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. 1.*

Verbum esse incarnatum, passum &c. ergo Verbum est incarnatum, passum &c. Et idem est de aliis Fidei articulis, qui simili discursu Theologico probari possunt; sicut nihil apud Theologos frequentius, quam ut unus Fidei articulus probetur per alium.

Si verò sermo sit de indirectâ probatione mysteriorum fidei, ostendendo scilicet, illa esse evidenter credibilia, seu per motivorum fidei propositionem, demonstrando dignissima esse quibus ab omnibus habeatur fides, & ut suum iis intellectum submittant, res est multo clarior, communisque omnium orthodoxorum praxis.

Denique, posse fidei articulos exemplis & rationibus à rebus humanis ac naturalibus desumptis probari, & illustrari, nemini dubium est. Sic apud sanctos Patres usitatissimum est, ut petitis à rebus creatis exemplis & rationibus, altissima quæque fidei dogmata, ipsorumque ad eò Trinitatis mysterium elucident, mortaliumque captui utrumque accommodent. Hinc appositè ad rem præsentem Rupertus, cum ad declarandam Eucharistiam, exemplum à rebus creatis & prophanis desumptum attulisset, hæc subjungit: *Cogimur, inquit, talium in tanto negotio meminisse nugarum, & sagittantes parvulos, repercutere sagittis parvulorum.*

Nec ex his quidquam negat S. Thomas, sed solum contendit, non posse articulos fidei claro aliquo & evidente argumento ostendi; sic enim fides esset clara, quod est contra ejus naturam, quæ nimium essentialiter est obscura, utpote non nisi per revelationem habita.

Circa secundum in titulo propositum, possintne scilicet Theologus argumenta quæ contra fidem fieri possunt, dissolvere: de iis tantum fidei mysteriis est sermo, quæ lumine naturali cognosci nequeunt, sed per solam revelationem; quæ enim lumine naturali innotescunt, ut, *Deum esse, esse Deum Univerſi creatorem, administratorem* &c. probari possunt, & argumenta contraria manifestè dissolvi, cum de Dei existentia habeamus evidentiam, licet sit etiam articulus fidei. Unde non minus apertè argumenta contra hanc veritatem solvere potest Theologia, quam alia scientiæ diluere objectiones possunt contra se factas.

Argumenta itaque quæ adversus fidem proponuntur, cum ea certum sit esse falsa, utpote contra veritatem facta, vel in forma peccant, vel in materia. Si vitium sit in forma, non minus evidenter solvi argumenta contra fidem possunt, quam quæ contra aliam quamcumque veritatem proponuntur; quoad hoc quippe par omnium est ratio, cum æquè clarè defectus contra formam syllogisticam hac in re ostendi queat, quam in ulla alia materia.

Si verò contingat, defectum esse in materia, possunt quoque interdum evidenter à Theologo solvi; tunc scilicet, quando ejusmodi principium ab Hæretico aut infideli assumitur, quod constat esse falsum; ut, si sit contra lumen naturæ, aut quid simile. Omnia tamen principia quibus fides impugnatur, non sunt istiusmodi; quamvis enim sunt falsa, eorum tamen falsitas non potest semper evidenter deprehendi. In hoc ergo casu solvi solum possunt hujusmodi argumenta evidenter negativè, ut aiunt, hoc est, quamvis clarè ostendi nequeat falsitas principii ab infideli assumpti, prudentissimè tamen judicamus, argumentum non convincere: unde absolutè negamus propositionem contra fidem assumptam, simulque rationes ex motivis fidei adducimus, quibus ostenditur mysterium, quod hoc argumento impugnatur, esse evidenter credibile.

IV. Quo pacto principia sua indirectè probet Theologus.

V. Rationibus naturalibus suaderi possunt mysteria fidei.

Rupertus lib. 6 in Joa. circa finem.

VI. Mens Sancti Thomæ.

VII. Possint Theologus argumenta contra fidem dissolvere.

VIII. In duobus peccare possunt argumenta contra fidem.

IX. Argumenta omnia contra fidem, solvi possunt evidenter negativè.

Quid sit, solvi aliquid evidenter negativè.

TOMVS I.

bile, seu dignissimum cui fides adhibeatur, meritoque proinde iudicari, falsum esse quicquid contra adducitur, nec posse quemquam huic argumento, quantumvis in speciem plausibili, assentiri.

X. Argumenta contra fidem solvi nequeunt evidenter postivè.

Non possunt tamen hæc argumenta solvi evidenter positivè: ita S. Thomas hic, art. 8. Cajet. ibid. Valentia l. p. d. i. q. i. punct. 3. Vasq. l. p. d. ii. c. 3. Granado l. part. d. 9. n. 6. Tan. l. part. q. 5. dub. 5. Arriaga l. part. d. i. sect. 8. n. 84. & alii. Ratio est; ut enim argumentum in materiâ peccans, directè & evidenter solvatur, debet oppositum, seu res impugnata evidenter ostendi: sed hoc fieri nequit, cum, ut supponimus, obscurè tantum, & per revelationem cognoscatur, alioqui fides esset clara, ejusque mysteria, contra Theologorum omnium sententiam, essent, non evidenter tantum credibilia, sed evidenter vera.

SECTIO DECIMA-QUINTA.

De Theologia Beatorum.

I. Cajetani & aliorum quorundam circa Theologiam Beatorum opinio.

DIxi supra, sect. 12. n. 6. Theologiâ habitum, quem hic in via acquirimus, non manere in patria, utpote qui obscurus cum sit, perfectissimo illi beatitudinis statui non congruit. Quare non rectè hæc in parte philosophatur Bannez hic, q. 1. a. 2. dub. 3. secutus Cajet. ibid. Canus l. 12. de locis Theologicis, c. 2. & alii nonnulli, qui nostrum habitum Theologiâ manere dicunt in patriâ, actusque ibi claros & evidentes circa eadem objecta elicere, circa quæ hic actus elicit obscurus; imò addunt Cajet. & Bannez, eundem numero actum qui in viatore est obscurus, posse in patria esse clarum. Sed, ut dixi, non rectè philosophantur; scientia quippe & fides plurimum inter se differunt, modòsque tendendi habent diversissimos: unde, quod semel est tantum scientia, nunquam potest esse fides, nec è contrâ; alioqui hic etiam in via posset idem actus successivè esse scientia & fides, quod nullus dicit.

II. Status quaestiois.

Quæstio ergo præfens est, non utrùm Theologia, quam labore & studio in hac vita acquirunt homines, in iisdem, dum caelesti postea beatitudine fruuntur, perseveret: sed num de rebus, quas hic per Conclusiones Theologicas obscuras, utpotè Fidei, ut diximus, innixas, cognoscunt imperfectè; num, inquam, de iisdem elicere in caelo possint Conclusiones Theologicas claras, visioni scilicet beatificæ; tanquam alteri præmissæ innitentes, ve-

ritatem videlicet unam ex aliâ clarè visâ deducendo.

P. Vasquez hic disp. 4. c. 4. negat ullam Theologiam, seu discursum de Deo, aut mysteriis fidei cadere in beatos posse: cum enim, inquit, clarè ipsis omnia, & immediatè innotescant, propriasque sibi inditas habeant eorum species, præripitur illis omnis discurrendi potestas: nec magis, ait ipse, possunt beati de rebus supernaturalibus discurrere, quam Angeli de naturalibus.

Secunda tamen & verior sententia affirmat Beatos, quantumvis Deum, resque supernaturales clarè cognoscant, posse nihilominus varios de iis discursus, unam scilicet veritatem ex aliâ clarè visâ deducendo, formare, Conclusionesque inferre verè Theologicas, diversæ quidem rationis à nostris, cum nostræ ex alterâ semper præmissâ obscurâ, hæc ex utrâque clarâ, procedant. Ita Scotus q. 3. Prolog. sub fin. q. 4. Molina q. 1. a. 1. d. 1. post primam Conclus. Tannerus l. part. d. 1. quæst. 2. dub. 3. n. 8. Arriaga hic d. 1. l. 2. subsec. 3. & alii.

Ratio est: cum enim Beati vim discursivam, tanquam innatam animi virtutem & perfectionem etiamnum retineant (gratia si quidem naturam non destruit, multo minus eam destruet gloria) possunt se pro libitu ad discurrendum Theologicè de rebus supernaturalibus applicare, ipsaque visione beatificâ tanquam alterâ hujus sui discursus præmissâ uti, sicut hic in via utimur actu Fidei. Nec est cur quisquam hoc supervacaneum existimet, cum etiam in Christo de eodem objecto varias statuunt Theologi scientias, increatam, beatificam, infusam, experimentalem, &c.

Addit P. Arriaga citatus, n. 27. non omnia beatis esse explorata, ut, diem iudicii, & alia quædam: Unde, inquit, de his propriissimè possunt discurre, & ab unâ veritate in Deo visâ ad aliam non visam arbitratu suo mentem applicare. Addit n. 29. omnem beatorum cognitionem, etiam respectu objecti, quod repræsentat, non esse comprehensivam, quare non est opus ut per illam cognitionem objecta omnia cognoscant, quæ cum illo habent connexionem: unde ex hoc etiam capite relinquatur locus discursui.

Tandem, cum præter visionem beatificam habeant Sancti in caelo scientiam infusam, hæc similiter possunt tanquam præmissâ uti ad discursus Theologicos eodem modo conficiendos, quo diximus de visione beatificâ. Hæc de Procemialibus sufficiant: nonnulla enim, quæ cum tractatu de Fide peculiarem habent connexionem, cõ remittam, suo scilicet loco disputanda.

III. Prima sententia negat reperiri in Beati Theologiam.

IV. Beati discurrere possunt Theologicè.

V. Declaratur quo pacto Beati discurrant Theologicè.

VI. Alius modus explicandi Theologicè Beatorum discursum.

VII. Discurrere possunt Beati ex scientiâ infusâ.

